

درمانهای دارویی در موارد شدید شامل کافئین، سدیم بنزوات mg50 در ۲ میلیلیتر بصورت تزریق داخل وریدی یا کافئین خوراکی mg300 دو بار در روز میباشد. مکانیسم این دارو بعنوان آنتاگونیست گیرنده آدنوزین مغزی بوده و سبب انقباض عروق مغزی میشود. سایر مداخلات فارماکولوژیک شامل سوماتریتیان در دوزهای mg6 زیر پوستی با یک تزریق مکرر در هر یک ساعت (حداکثر mg12 در مدت ۲۴ ساعت) با موفقیت ۷۰-۵۰٪، Gatergot (ارگوتامین) و mg1 کافئین (mg100 با موفقیت ۸۵٪ و تتوفیلین mg300 خوراکی در قرصهای تک دوزی باشد که اینها بواسطه انقباض عروق مغزی سبب کاهش جریان خون مغزی میشوند. روش دیگر درمان، تزریق سالین اپیدورال از طریق کاتتر به میزان cc60-50 در کودال (cc90 و تکرار آن میباشد. روش قطعی درمان سردرد پس از سوراخ شدگی دورا، تزریق خون بیمار به فضای اپیدورال میباشد. پس از قرار دادن سوزن در فضای اپیدورال کمری، ۱۵-۳۰ cc از خون بیمار آهسته تزریق میشود. بیمار را به مدت ۳۰ دقیقه در وضعیت خوابیده به پشت نگهداشته و سپس وی را تشویق به حرکت مینمائیم.

سر درد پس از سوراخ شدن دورا بدنبال بیحسی نخاعی

دکتر قدرت اخوان اکبری

متخصص بیهوشی، فلوشیپ در

دانشگاه علوم پزشکی ایران، بیمارستان حضرت رسالت، بخش درد

ارائه سخنرانی

یکی از عوارض ناشی از بیحسی نخاعی، سردرد پس از سوراخ شدن دورا (PDPH) میباشد، که بعلت از دست رفتن مایع مغزی نخاعی (CSF)، حجم و فشار CSF کاهش یافته و منجر به فرورفتن مغز در درون حفره مغزی و کشیده شدن مننژ و سایر ساختمانهای حساس به درد میگردد و از طرفی جهت حفظ حجم داخل جمجمه، عروق خونی داخل جمجمه متسع میگردند که هر دو عامل میتواند باعث سردرد بیمار گردد. در استفاده از سوزنهای کوچکتر و ورود لاترال سوزن به دورا احتمال بروز سردرد کمتر خواهد بود. سنین ۱۳ تا ۴۰ سال و در زنان چندان این میزان افزایش پیدا میکند.

سردرد بیمار در وضعیت ایستاده یا خوابیده به پهلو و نشسته بوده و غالباً با ماهیت ضربان دار در ناحیه اکسی پوت، فرونتال یا مننژ میباشد. در نوع شدید، سردرد ممکن است با علائمی مثل سفتی گردن، درد شانه و کمردرد، علائم چشمی مثل دوبینی و فوتوفوبی، کاهش شنوایی، وزوز گوش، سرگیجه و تهوع واستفراغ همراه باشد. سردرد در ۲۴٪ موارد ظرف مدت ۴۸ ساعت، بیش از ۵۰٪ ظرف ۴ روز و ۷۲٪ موارد ظرف یک هفته فروکش میکند.

در موارد خفیف، برخورد درمانی به صورت محافظه کارانه میباشد که شامل اجتناب از